

ZŠ a MŠ Jaromíra Hlubíka v Lipově

ŠVP školní družiny

Motto ŠD:

*„Úsměv nestojí nic,
ale udělá mnoho.“
„Úsměv trvá jen chvíli,
ale může osladit život.“*

Obsah:

1. Identifikační údaje	3
2. Poslání školní družiny	4
3. Charakteristika školní družiny	4
3.1. Umístění školní družiny	4
3.2. Materiální podmínky	4
3.3. Ekonomické podmínky	5
3.4. Způsob přihlášení a odhlášení	5
4. Činnost ŠD	5
4.1. Hygiena	6
4.2. Bezpečnost	6
5. Personální podmínky	7
6. Podmínky pro vzdělávání účastníků s SVP	7
7. Cíle ŠD	8
7.1. Obecné cíle	8
7.2. Konkrétní cíle	8
8. Kompetence	8
9. Obsah výchovy a vzdělávání	10
9.1. Člověk a jeho svět	10
9.1.1. Místo, kde žijeme	10
9.1.2. Lidé kolem nás	11
9.1.3. Lidé a čas	11
9.1.4. Rozmanitosti přírody	11
9.1.5. Člověk a jeho zdraví	11
10. Program výchovy a vzdělání	12
10.1. Člověk a jeho svět	12
10.1.1. Místo, kde žijeme	12
10.1.2. Lidé kolem nás	13
10.1.3. Lidé a čas	14
10.1.4. Rozmanitosti přírody	15
10.1.5. Člověk a jeho zdraví	16
10.2. Umění a kultura	17
10.2.1. Hudební výchova	17
10.2.2. Výtvarná výchova	18
10.3. Člověk a svět práce (praktické činnosti)	20
10.4. Člověk a zdraví (tělesná výchova)	21
10.5. Jazyk a jazyk. komunikace (literární výchova)	22
10.6. Průřezová témata	23
11. Nejčastěji používaná literatura při práci ve školní družině	23

1. Idenfikační údaje

Předkladatel

Název školy: Základní a mateřská škola Jaromíra Hlubíka Lipov,
okres Hodonín, příspěvková organizace
Adresa školy: Lipov 199, 696 72
Jméno ředitele: Mgr. Petr Galečka
Kontakty: tel. ředitelna: 518 338 142
e-mail: zslipov@mybox.cz
Vychovatelka ŠD: Mgr. Tereza Tomčalová, Petra Komínková
ŠVP vypracovali: Mgr. Petr Galečka
Lucie Ščasná
Mgr. Tereza Tomčalová
Název zřizovatele: obec Lipov
Adresa zřizovatele: Lipov č. 182, 696 72

Platnost dokumentu

ŠVP je platný od: 1. 9. 2021
Verze dokumentu platná od 11. 9. 2023

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Další údaje

Koordinátor tvorby ŠVP:
Mgr. Tereza Tomčalová, vychovatelka (tel: 518 338 025, terezka.tomcalova@zslipov.cz)

Vydal:
Mgr. Petr Galečka, ředitel (tel: 518 338 142, zslipov@mybox.cz)

2. Poslání školní družiny

Naším cílem je co nejlépe naplňovat tyto funkce ŠD:

1. **Sociální** – péče o mladší děti (účastníky ŠD) zaměstnaných rodičů
2. **Relaxační** – umožňuje účastníkům věnovat se odpočinkovým činnostem, aktivitám podle vlastního výběru a realizaci zálib
3. **Regenerační** – pomáhá k regeneraci sil po vyučování
4. **Kompenzační** – pravidelné zařazování pohybových aktivit je žádoucím protikladem sedavého zaměstnání při vyučování
5. **Výchovné** - ŠD je významným výchovným prvkem při aktivitách mimo vyučování

3. Charakteristika školní družiny

Školní družina a její zájmová činnost je určena pro žáky prvního stupně základní školy. Je součástí školského výchovně vzdělávacího systému. Zajišťuje účastníkům náplň volného času po vyučování a před odchodem domů, nebo do jiných zájmových kroužků a aktivit. Avšak není pokračování vyučování, má svá specifika jako odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti. Školní družina má 2 oddělení o maximálním počtu 60 dětí. Družinu navštěvují žáci 1. stupně (účastníci s pravidelnou denní docházkou, účastníci čekající na školní kroužky, náboženství a na autobusová spojení).

Priority školní družiny:

- Zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreaci.
- Co nejčastější pobyt venku – vycházky po vesnici, v lese, využití školního a dětského (obecního) hřiště.
- Možnost využití zájmových kroužků, které škola nabízí.

3.1. Umístění školní družiny

Obě oddělení školní družiny jsou součástí školy, nachází se v odděleném pavilonu nad školní jídelnou.

3.2. Materiální podmínky.

Místnosti družiny jsou vybaveny umyvadlem s uzavíratelnou skříňkou, zásobníkem na mýdlo a na papírové ubrousky, odpovídajícím zářivkovým osvětlením, kobercem, PVC, uzavíratelným nábytkem, stoly se židličkami. V oddělení mladších účastníků je videotelefon. Místnosti jsou chráněna proti slunci žaluziemi.

Družina je rozložena na 3 zóny: pracovní (stoly se židličkami), odpočinková a herní (koberec) a převlékací (šatní skříň – mladší, starší účastníci využívají skříňky v šatnách).

Každý účastník má svou uzavíratelnou skříň na osobní věci.

Šatna účastníků s jejich venkovní obuví se nachází v přízemí budovy 1. stupně ZŠ.

Školní družina využívá i těchto učeben: počítačová, keramická, hudební, horní i dolní tělocvična a školní hřiště s umělým povrchem, také dětské obecní hřiště.

K dispozici má i televizor, notebook, reproduktory, rádio, stavebnice, stolní hry, magnetické tabule i bílou tabuli na fixy, mobilní telefon.

Součástí ŠD je i plně vybavená lékárnička, která se neustále obnovuje a doplňuje podle daných směrnic.

3.3. Ekonomické podmínky

Za přihlášeného účastníka se platí úplata ŠD, ta je zveřejněna začátkem každého školního roku na webových stránkách školy (www.zslipov.cz) v sekci školní družina. Poplatek se vybírá 1x za pololetí a to vždy v měsíci září a měsíci únoru.

Při přerušení provozu ŠD na dobu minimálně 1 měsíce nebo v případě ukončení docházky účastníka do ŠD během školního roku se vrací poměrná část zaplacené úplaty.

Vybrané finanční prostředky jsou využívány výhradně k materiálnímu zabezpečení činností účastníků ve ŠD (výtvarný materiál, stolní hry apod.).

3.4. Způsob přihlášení a odhlášení

Vychovatelka školní družiny zajišťuje přihlašování i odhlašování účastníků a předává informace rodičům, vyřizuje žádosti i stížnosti.

Přihlašování i odhlašování účastníků je prováděno na základě písemných žádostí rodičů. Při přihlášení účastníka, rodič vyplní patričný zápisový list. O zařazení do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Účastníci jsou přijímáni do naplnění kapacity 60.

Do školní družiny jsou přednostně přijímány děti zaměstnaných zákonných zástupců, kteří nejsou na mateřské či rodičovské dovolené a to s pravidelnou denní docházkou, a také účastníci dojíždějící.

Rodiče nebo jiní zákonní zástupci účastníka písemně sdělí rozsah jeho docházky a způsob odchodu z družiny. Tyto údaje jsou zaznamenávány v zápisovém lístku.

Omluva nepřítomnosti účastníka, změny a úpravy odchodů účastníka nebo případné změny doprovodu sdělí rodiče vychovatelce písemnou formou s datem a podpisem zákonného zástupce.

Odhlášení účastníka ze školní družiny může zákonný zástupce provést písemnou formou.

4. Činnost ŠD (formy vzdělávání)

Provoz školní družiny:

ranní družina od 6.30 do 7.30 hod,

odpolední družina – mladší v PO od 12.05 do 16.00 hod, ÚT – PÁ od 11.10 do 16.00 hod

- starší PO – PÁ od 12.15 do 16 hod

Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a přizpůsobena ostatním zájmovým kroužkům na škole.

Dělení činností ŠD: 1. pravidelné (zájmové a rekreační)
(formy vzděl.) 2. příležitostné akce

3. nabídka spontánních aktivit

4. individuální aktivity

5. odpočinkové

6. příprava na vyučování

Účastníky zapsané do družiny přebírá vychovatelka na obědě od třídní učitelky a odvádí je do ŠD. Účastníci končící vyučování později, přivádí do družiny třídní učitelka, která je předává vychovateli hned po obědě.

Účastníky si ze ŠD vyzvedávají rodiče (nebo jiní rodinní příslušníci – dle zápisního lístku) osobně nebo odcházejí samy na základě písemného sdělení zákonných zástupců. Účastníky je možné omluvit i na základě telefonické domluvy (vychovatelka má k dispozici služební mobil), po této omluvě je rodič povinen převzít si dítě osobně, před budovou školy.

4.1. Hygiena

Sociální zařízení se nachází na stejném patře jako ŠD. V družině mají účastníci k dispozici každý svůj umělohmotný hrníček. Pitný režim je zajištěn (účastníci pijí „školní“ čaj - mladší nebo si nosí své vlastní pití - starší). Před sportováním nebo před pobytem venku se převlékají do vlastního sportovního oblečení.

Stravování probíhá jídelně, která se nachází ve stejném pavilonu, pod školní družinou.

V družině se nachází umyvadlo se zásobníkem na mýdlo i na papírové ubrousky.

4.2. Podmínky BOZ účastníků ŠD

Na začátku každého školního roku jsou účastníci seznámeni s vnitřním řádem ŠD, záznam o poučení je uveden v třídní knize.

Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto učebny (tělocvična, učebna PC, školní hřiště).

V případě, že dojde během činností ve ŠD k úrazu, účastníci jsou opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti. K ošetření drobných poranění využívá vychovatelka plně vybavenou lékárníčku, kterou má ve školní družině. Vychovatelka dbá na bezpečnost dětí při všech činnostech (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům.

Další pravidla soužití a bezpečnosti ve školní družině

- neopouštět prostor školní družiny bez domluvy s vychovatelkou
- dodržovat hygienu
- neničit věci, práci a úsilí druhých
- vracet věci na své místo
- nekřičet, používat vhodná slova
- nezapomínat pozdravit, poprosit a poděkovat
- neubližovat si, vzájemně si pomáhat
- umět si vyjít vstříc, domluvit se zejména při neshodě
- nebrat cizí věci
- při přesunech (po chodbách i mimo budovu školy) - pohyb ve dvojicích, čekat na smluvených místech, neběhat po chodbách, pomalá a obezřetná chůze po schodech
- přecházení přes silnici - používání přechodů pro chodce, dodržovat pravidla pro rozhlédnutí, nevstupovat na vozovku bez pokynů vychovatelky, hromadné přecházení vozovky pouze za dohledu vychovatelky
- při práci s ostrými předměty (nůžky, tužky, ořezávátka, špendlíky) dodržovat předem smluvená pravidla při práci

5. Personální podmínky

Každé oddělení školní družiny je vedeno plně kvalifikovanou vychovatelkou. Zúčastňuje se akreditovaných kurzů a seminářů (pro další vzdělávání pedagogů), využívá samostudium k vlastnímu rozvoji.

Vychovatelka úzce spolupracuje s třídními učiteli 1. stupně, vedením školy, výchovným poradcem, metodikem prevence i s ostatními pedagogickými pracovníky školy.

Má právní povědomí a zná bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi.

Vychovatelka:

- vede zájmové kroužky dle své specializace a osobního zaměření
- podporuje všeobecný rozvoj účastníků ve všech složkách vývoje
- vede účastníky ke vztahu ke své obci a jejímu rozvoji (spolupráce s OÚ, MŠ, místními spolky...)
- má zpracovaný roční plán ŠD, přizpůsobuje se školním akcím
- vede účastníky k vytváření příznivého klimatu ve ŠD, k vzájemnému respektu, k utváření a utužení přátelských vztahů mezi účastníky (i k pracovníkům školy), snaží se je učit řešit konflikty (bránit se šikaně a patologickým jevům – „kruh pravdy a pohody“)
- je nápomocna při řešení problémů účastníků
- při práci dodržuje tyto požadavky: dobrovolnosti, zajímavosti, pestrosti, přitažlivosti, aktivity, citlivosti, seberealizace
- snaží se účastníkům vytvořit příznivé sociální klima
- podporuje rozvoj sebevědomí a dalších stránek osobnosti u účastníků
- eliminuje a řeší sociálně patologické jevy

6. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

ŠD nabízí prostor pro integraci účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami. U těchto účastníků je vždy postupováno v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Vyžaduje-li takové doporučení nutnost asistenta pedagoga, tento se pak účastní činností ve ŠD spolu s účastníkem s potřebou SVP.

Tito účastníci jsou zapojováni do individuálních i skupinových činností ve ŠD.

Vychovatelka ŠD vytváří takové podmínky pro činnost, aby se žák cítil dobře, neměl pocit, že je vyčleňován z kolektivu a měl možnost zapojit se do všech nabízených aktivit, které jsou mu nabízeny. Zároveň spolupracuje se zákonnými zástupci a snaží se minimalizovat míru znevýhodnění.

7. Cíle ŠD

7.1. Obecné cíle

Obecné cíle jsou uvedeny ve školském zákoně č. 561/ 2004 a v RVP pro základní vzdělávání v kapitole 3.2.

- umožnit účastníkům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání
- podněcovat účastníky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést účastníky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u účastníků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- **kompensace jednostranné zátěže během školního vyučování**
- připravovat účastníky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u účastníků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit účastníky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést účastníky k toleranci a k ohleduplnosti k jiným lidem, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat účastníkům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

7.2. Konkrétní cíle

Na základě obecných cílů jsme si stanovili konkrétní cíle vzdělávání v naší ŠD.

- Využít pobytu v družině k plnohodnotnému naplňování volného času.
- Snažit se, aby klima v ŠD bylo vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté.
- Vytvářet příznivé sociální klima, posilovat pozitivní náladu u žáků v době pobytu v ŠD.
- Docílit toho, aby se účastníci v družině cítili bezpečně, spokojeně, radostně.
- Získat u účastníků důvěru, aby se mohli svěřovat, pomáhat při řešení jejich problémů.
- Individuální přístup, posilování sebevědomí u plachých účastníků, naslouchání účastníkům.
- Pomáháme účastníkům najít a upevnit jejich místo ve skupině.
- **Umožnit účastníkům volný pohyb v prostoru družiny, nechat je bavit se a projevovat svým vlastním způsobem, který vede k sebeuspokojení.**

8. Kompetence

(Klíčové kompetence = dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání).

1) **Kompetence k učení**

- učí se s chutí, aktivně se účastní didaktických her, zdokonaluje se v problémových předmětech, práci dokončí, v rámci sebevzdělávání čte (používá různé textové zdroje: encyklopedie, časopisy, výuk. Programy na PC...) a třídí informace, dává vědomosti do souvislostí (klade si otázky a hledá na ně odpověď), uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení, má možnost realizovat vlastní nápady, rozšiřuje si poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky

2) **Kompetence k řešení problému**

- všímá si dění okolo, snaží se řešit situace (hledá různé varianty řešení problému), chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, nenechá se odradit neúspěchem, **započaté činnosti dokončuje**

3) **Komunikativní kompetence**

- je schopen vyjádřit své myšlenky, názor v souvislém ústním projevu, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, naslouchá ostatním, zapojuje se do diskuze
- rozlišuje správná a chybná řešení

4) **Kompetence sociální a interpersonální**

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v družině, přispívá k upevnění mezilid. Vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc (nebo o ni umí požádat)
- rozpozná nevhodné chování, nespravedlivost, agresivitu, šikanu (a dovede se jí bránit)
- spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijme kompromis
- respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5) **Kompetence činnostní a občanské**

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svého jednání (nápadů)
- používá základní společenské normy chování
- odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem
- uvědomuje si svá práva (i druhých), chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na své zdraví i druhých
- vnímá krásy přírody, pečuje o ni (nic svévolně nepoškozuje a neničí)
- chápe význam tradic a kulturního dědictví, seznamuje se s významnými svátky a výročími

6) **Kompetence pracovní**

- svoje činnosti se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- zúčastňuje se pestré nabídky zájmových činností v ŠD
- při pracovních činnostech dodržuje zásady bezpečnosti podle pokynů vychovatelky
- dodržuje stanovené pracovní postupy
- při práci využívá získaných zkušeností a vědomostí
- chrání a nepoškozuje majetek, vybavení ŠD, školy

7) **Kompetence k trávení volného času**

- používá bezpečně a účinně různé materiály, nástroje, pracuje kvalitně
- vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic

- plánuje a organizuje svou pracovní činnost, vyhodnocuje ji, udržuje své pracovní místo v pořádku
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech
- nebojí se říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času

9. OBSAH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

- je vytvořen dle podmínek školy a ŠD a s ohledem na umístění školy (vesnická), s ohledem na dojíždění některých žáků
- je inspirován kapitolou RVP pro 1. stupeň a rozdělen do těchto oblastí:

- **Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět**, který je rozdělen do 5 okruhů:
 - Místo, kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitost přírody
 - Člověk a jeho zdraví
- **Umění a kultura**
 - Hudební výchova
 - Výtvarná výchova
- **Člověk a svět práce**
 - Praktické činnosti
- **Člověk a zdraví**
 - Tělesná výchova
- **Jazyk a jazyková komunikace**
 - Literární výchova
- **Průřezová témata**

9.1. Člověk a jeho svět

9.1.1. Místo, kde žijeme

Místo, kde žijeme (domov): rodina a její členové, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, oslavy v rodině – výroba dáreků, spolupráce s rodinou, Den matek

Moje škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy (+ dopravní výchova), okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole (družině)

Mikroregion Hornácko: zvyky a tradice, píseň, kroj sváteční a „pracovní“, folklórní slavnosti, naše obec (služby v obci, kulturní život obce)
(určení významných objektů a jejich návštěva)

Naše vlast: význam státních svátků, dějiny našeho národa, pojem vlastenectví, města a jejich památky, CHKO, památky UNESCO

9.1.2. Lidé kolem nás

Soužití lidí (v rodině, ve třídě, ve škole, v družině...), osvojení zásad vhodného společenského chování (tolerance, empatie, vzájemná úcta), vytváření pozitivního klimatu v ŠD, komunikace (slovní i mimoslovní), právo a povinnost, pravidla stolování, vlastnictví věcí, prvky mediální výchovy

9.1.3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, vhodně a smysluplně využívat svůj volný čas, proč se (a čím) čas měří, události v čase.

9.1.4. Rozmanitosti přírody

Proměnlivost přírody živé a neživé, tematické vycházky (pozorování změn – výtvarné zpracování, využití přírodnin k výrobě estet. předmětů), didaktické hry s přírodními motivy.

9.1.5. Člověk a jeho zdraví

Poznání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemoci (prevence), osobní hygiena a čistota, předcházení úrazům, bezpečnost činností, pohybové a tělovýchovné aktivity (v tělocvičně i v přírodě)

Program výchovy a vzdělání

10.1. Člověk a jeho svět

10.1.1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání ulic, památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.</p> <p>Četba pohádek, příběhů, zážitky denního života (vyprávění, malování, dramatizace)</p> <p>Péče a udržování čistoty ve škole i v okolí školy.</p>	<p><u>Obec:</u></p> <ul style="list-style-type: none">-obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, pošta, zdravotní středisko, knihovna...)- obecní časopis, domy na vesnici (ve městě – sídliště), besedy: výročí obce, změny v okolí, orientace v obci,- okolní vesnice a města (jejich směr, co o nich víš)- vesnice dříve a nyní (rozdíly, vyprávění starší generace – převyprávění)- silniční síť, jak lidé cestují <p><u>Škola:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- nejkratší a nejbezpečnější cesta do školy (dopravní značky a přechody ..)Seznámení s prostředím školy (čistota, estetika prostředí, výzdoba prostor), ochrana školního majetku,- seznámení s řádem školy a ŠD <p><u>Domov:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- beseda o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, dům x byt, povídání o domově, o rodinných akcích (oslavy, výlety), vztahy v rodině, pomoc při úklidu, můj pokojíček a jeho výzdoba (seberealizace) <p>Zvyky, tradice, píseň, kroj mikroregionu Hornácko</p>	<p>Tematické vycházky (obecní úřad, knihovna, pošta, u lékaře, kostel, fotbal. hřiště, dětské hřiště...)</p> <p>Prohlídka školy a jejích zrekonstr. prostor (ŠD, jídelna, keramika, PC učebna, ředitelna apod.)</p> <p>Dopravní soutěž.</p>

Člověk a jeho svět

10.1.2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, oslovení, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí). Důvěra a opatrnost ve vztazích.</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní, společenské hry, vytváření dobrých kamarád. vztahů, pomoc, empatie</p> <p>Atletické závody (fair play) Orientační závody (pomoc ve dvojici)</p>	<p><u>Rodina:</u> Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, rodinné akce, fotografie (jak rostu, členové rodiny) - výrobky, dárečky pro své blízké</p> <p><u>Škola:</u> - úcta ke všem povoláním (význam každé profese pro život ve společnosti) - námět. hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky - puzzle, pexesa - vztah k handicap. dětem (hry sociální, komunikační, vyprávění)</p> <p><u>Prevence:</u> - besedy, spontánní rozhovory, komunitní kruhy, - modelové situace (např. při styku s neznámými lidmi, při řešení konflikt. situací)</p> <p>Nakupujeme: zboží, platba penězi x kartou, banky (základy fin. gramotnosti)</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, hudební soutěže, dramatizace.</p> <p>Karneval, návštěva divadel. představení.</p> <p>Výtvarná činnost- malování na chodníku, dárečky. Den matek – dárečky, přáníčka, básničky, výtvarná soutěž</p>

Člověk a jeho svět

10.1.3 Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost-odpočinek na koberci, kreslení, pohyb. a sport. hry..)</p> <p>Vycházky, účelné využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny...</p>	<p><u>Hodiny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - soutěže- měření stopkami, výroba kalendáře, keramické hodiny - čas v přírodě - vývoj lidského života (dětství, dospělost, stáří) - výtvarné techniky, hry, modelové situace <p><u>Historie a pokrok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - besedy: Oblékání dnes a dříve, bydlení dříve a nyní, technické vymoženosti dnešní doby, technická zařízení (vývoj v čase)- televize, rádio, počítač, kino, dopravní prostředky - vývoj řemesel (kreslení, malování, dokreslování) - využití fotografie, encyklopedie, knih <p><u>Zvyky a tradice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - význam dodržování lid. tradic a lidových zábav (povídání) - tradice, zvyky - lidové pranostiky - přísloví, pověry - koledy - nadpřirozené bytosti (četba, ilustrace) 	<p>Vítání jara.</p> <p>Lidové tradice- vánoční a velikon. besídka</p> <p>Karneval – výroba masek (Masopust)</p> <p>Měsíc knihy – březen Měsíc bezpečnosti – duben Den Země (besedy, kvízy, recitač. soutěž knižní „trhy“, výroba obalů pro knihy)</p> <p>Výroba čarodějnic(duben)- zábavné odpoledne</p> <p>Výstavky</p>

Člověk a jeho svět

10.1.4 Rozmanitosti přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou, encyklopedie</p> <p>Vycházky do lesa, na louky – -pozorování změn podle ročních období, chování v lese (nekřičet, neničit)</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – -třídění odpadu. (pet lahve, papír, sklo...) Šetření vodou, elektřinou.</p> <p>Poslech pohádek s přírodní tematikou, zpěv písní.</p> <p>Celodružinový výlet na závěr školního roku.</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě:</u> - hry v přírodě (domečky pro skřítky, orientační hry, překážk. dráhy, turistické značky...) - práce s encyklopedií - pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (upozornění na nebezpečí: náledí, mlha, bouřka...)</p> <p><u>Poznávání živočichů a rostlin:</u> - besedy (život a podmínky pro život jednotliv. živočichů, potrava, umírání, rozmnožování..., lidé v lese jenom na návštěvě...) - kartičky (poznej správné a nesprávné chování, vyber vhodnou potravu pro určité zvíře) - vyprávění (zážitky dětí, pohled na problematiku očima dětí)</p> <p><u>Estetická výchova:</u> -využití široké škály materiálů pro výtvarné a rukodělné ztvárnění - netradiční využití přírodnin - nezvyklé využití odpadních materiálů (plastů)</p>	<p>Vycházka do chráněného území, návštěva ZOO</p>

Člověk a jeho svět

10.1.5 Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky (sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání)</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního nářadí a náčiní.</p> <p>Základy společenského chování (zdravení, oslovení, požádání, poděkování).</p> <p>Bezpečnost na silnicích (dobře viditelné oblečení...).</p>	<p><u>Zdravá výživa:</u> - její výhody, potravinová pyramida</p> <p><u>První pomoc:</u> - prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. (Blízkost lesa – klíšťaťata, požáry)</p> <p><u>Zdravý životní styl:</u> - besedy - sociálně patolog. jevy (kouření, alkohol, drogy) - zdravá rodina (civilizační choroby) - oblékání podle počasí (ročních období) - otužování</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace:</u> - využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, učení básniček, jazykolamy, smyslové hry.</p> <p><u>Esteticko- výchovná činnost:</u> - rozvoj jemné motoriky - papírové manekýny, textil. koláže - bezpečnost při práci a čistota práce</p>	<p>Výlety do přírody, atletická soutěž, návštěva školní knihovny</p> <p>Soutěž se zdravotní tematikou.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p> <p>Hry s využitím lidských smyslů.</p> <p>Etapy lidského života (hra, skládání obrázků za sebou podle lid. věku)</p>

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova

10.2. Umění a kultura

10.2.1. Hudební výchova

A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností	Umí vnímat (poslouchat a rozeznávat) různé hudební formy. Zaujímá pozitivní a aktivní vztah k hudbě. Umí správně dýchat při zpěvu. Snaží se dodržovat rytmus, rozlišuje výšku, délku a sílu tónu. Dovede se spontánně projevit při hudebně-pohybových aktivitách. Při zpěvu používá jednoduché hud. nástroje (Orffovy n.)
B. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none">• K učení• Komunikativní• Sociální a personální• Občanské	Žák: <ul style="list-style-type: none">• Umí intonovat, rozezná rytmus. Učí se nové písně.• Umí se spontánně hlasově a pohybově vyjádřit. Zapojí se do skupinového a sólového zpěvu.• Prostřednictvím hudby rozvíjí svou osobnost, smyslové vnímání, zvyšuje svoji kultivovanost, citovost a estetickou kvalitu.• Uplatňuje zásady hlasové hygieny.• Rozvíjí svůj zájem o hudbu. Ví, že hudba sblížuje, navozuje veselou náladu, je vhodným využitím volného času.
C. Metody a formy práce	Pěvecké soutěže, kulturní vystoupení, poslech, besedy, nácvik, cvičení, výklad, dramatizace
D. Činnosti	Zpíváme sólově i skupinově, s hudebním doprovodem. Rytmus nacvičujeme prostřednictvím tleskání... Učíme se jednoduché taneční kroky, hudebně pohybové hry, dechové hry. Hrajeme sluchové hry. Posloucháme hudbu. Rozvíjíme estetické vnímání, citovost, pozitivní a aktivní vztah k hudbě. Při hře, zpěvu využíváme dětskou přirozenost, touhu předvést se (ukázat své dovednosti). Seznamujeme se s hudbou, písněmi a tancem z jiných zemí.
E. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Multikulturní výchova. Mediální výchova.

10.2.2. Výtvarná výchova

<p>A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností</p>	<p>Vnímá a chápe krásu výtvarného umění (sdělení). Získává estetický vztah ke skutečnosti, prostředí. Naučí se různé výtvarné techniky. Rozvíjí své estetické cítění, vkus. Rozvíjí svou fantazii, hravost, jemnou motoriku. Upevňuje svou vůli (práci dokončit), učí se vzájemně se domlouvat a respektovat (při skupin. pracích), učí se vhodně vyjadřovat, rozšiřuje svou slovní zásobu.</p>
<p>B. Klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s nadšením, reaguje a tvoří spontánně, při tvorbě projevuje své zkušenosti, pocity. Započatou práci dokončí. • Učí se řešit problémy vzniklé při práci, hledá vhodné řešení. • Umí vyjádřit své názory, pocity, vnímání prostřednictvím výtvarné práce. Dokáže zdůvodnit-vysvětlit svůj odlišný způsob pojetí zadané práce. Chápe umění jako formu sdělení. • Dokáže pracovat a komunikovat ve skupině. Umí se domluvit, sdělit své názory a nápady, dokáže ustoupit ve svých názorech ve prospěch věci. Při práci dbá na své zdraví i druhých. • K zadanému úkolu přistupuje odpovědně, uvědoměle. Získává kladný postoj k výtvarnému umění. Podílíme se na výzdobě školy. • Chápe, že výsledky tvorby lidí zkrášlují okolní prostředí. • Ví, že výtvarná činnost je vhodným vyplněním volného času. Z nabízených způsobů výtvarného vyjádření si vybere nejvhodnější – podle svých možností.
<p>C. Metody a formy práce</p>	<p>Malba, kresba, kombinované techniky, soutěže, rozhovory, ukázky, výstavy, besedy, dílny, výklad, individuální a skupinové práce</p>
<p>D. Činnosti</p>	<p>Malujeme a kreslíme pastelkami na různá témata. Kreslíme rudkou, uhlem (všímáme si detailů).</p>

	<p>Pracujeme s plastickými materiály. Tvoříme z netradičních materiálů. Kombinujeme různé výtvarné techniky. Pracujeme i s textilem, kombinujeme různé materiály. Tvoříme prostorové práce z přírodních materiálů.</p>
E. Průřezová témata	<p>Osobnostní a sociální výchova. Výchova demokratického občana. Mediální výchova.</p>

10.3. Člověk a svět práce

Praktické činnosti

<p>A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností</p>	<p>Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Pečuje o nenáročné rostliny. Umí se správně chovat při stolování.</p>
<p>B. Klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Při práci využívá získané zkušenosti a dovednosti. Práci dokončuje. • Rozlišuje správné a chybné řešení při řešení problémů vzniklých při práci. • Při práci ve skupině spolupracuje, v případě potřeby se dovede podřídit, snaží se chovat ohleduplně. • K práci přistupuje zodpovědně, dbá na zdraví svoje i svých spolužáků, dodržuje bezpečnost. • Při práci používá bezpečně zvolené materiály a nástroje, dodržuje hygienické návyky. • Umí si vybrat činnosti dle vlastního zájmu a možností, dokáže své zájmy rozvíjet i při skupinových pracích.
<p>C. Metody a formy práce</p>	<p>Soutěže, exkurze, výstavy, dílny, prezentace, projekty, besedy, výklad, individuální přístup, individuální a skupinové práce</p>
<p>D. Činnosti</p>	<p>Pracujeme s drobným materiálem – navlékáme, svazujeme, trháme, stříháme. Pracujeme s přírodninami – navlékáme, aranžujeme. Pracujeme s papírem – stříháme, trháme, mačkáme, lepíme, vytváříme jednoduché prostorové práce. Pracujeme s textilem – šijeme, přišíváme knoflík, vyšíváme. Pracujeme se stavebnicemi, tvoříme mozaiky, demontujeme hotové výrobky. Rozeznáváme rostliny: pokojové, polní, lesní, patřící na zahradu. Staráme se o pokojové květiny. Sejeme a pozorujeme růst obilí, fazole či hrachu. Sbíráme přírodní materiál, sušíme jej. Dodržujeme zásady hygieny a bezpečnosti při práci. Učíme se základy stolování a vhodného chování u něj.</p>
<p>E. Průřezová témata</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova. Výchova demokratického občana. Multikulturní výchova. Environmentální výchova. Výchova k myšlení v evrop. a glob. souvislostech.</p>

10.4. Člověk a zdraví

Tělesná výchova

<p>A. Dílčí výstupy, kterých žáci dosahují podle svých schopností</p>	<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce i skupiny, usiluje o jejich zlepšení. Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. Reaguje na základní pokyny při hrách a cvičeních.</p>
<p>B. Klíčové kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> • K učení • K řešení problémů • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zná pravidla pohybových činností – her či závodů. • Problémy při hře řeší dodržováním zásady FAIR PLAY. • Umí říci svůj názor v případě potřeby – porušování pravidel. Umí se vhodným způsobem dohodnout na hře. • Spolupracuje ve skupině k dosažení společného výsledku. V případě potřeby pomáhá slabším. • Uvědomuje si svá práva (i druhých), dodržuje pravidla her. • Používá bezpečně tělocvičné nářadí. • Vybírá si smysluplné pohybové činnosti ve volném čase.
<p>C. Metody a formy práce</p>	<p>Pohybové hry, soutěže, vycházka, sportovní hry, hry v přírodě, nácvik-cvičení, výklad, rozhovory, individuální přístup.</p>
<p>D. Činnosti</p>	<p>Dodržujeme pohybový režim a správné držení těla. Využíváme relaxační a kompenzační cvičení. Rozvíjíme vytrvalost, rychlost, zlepšujeme koordinaci pohybu. Dodržujeme hygienu při Tv. Pohybové aktivity provádíme v bezpečných prostorách. Zúčastňujeme se pohybových her. Využíváme rytmická cvičení (vyjádření melodie a rytmu pohybem). Zvládáme základy sportovních her- manipulace s míčem, spolupráce při hře. Seznamujeme děti s nabídkou sportovních kroužků na škole. Učíme se základům první pomoci.</p>
<p>E. Průřezová témata</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova. Výchova demokratického občana.</p>

10.5. Jazyk a jazyková komunikace

Literární výchova

A. Zaměření	Rozvoj čtenářských a jazykových dovedností. Upevňovat pozitivní vztah k literatuře a umění. Učí se pracovat s literárním textem.
B. Cíle	Rozvíjet u dětí představivost a fantazii. Rozvíjet pozitivní vztah k literatuře. Rozšiřovat slovní zásobu. Rozvoj vlastní tvořivosti – např. recitace, dramatizace pohádky. Vést k estetickému chování.
C. Klíčové kompetence: <ul style="list-style-type: none"> • K učení • Komunikativní • Sociální a personální • Občanské • Pracovní • K trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj jazykových a čtenářských dovedností. • Osvojuje si základní lit. Pojmy a poznatky. • Kultivace mluveného projevu. • Umí pracovat ve skupině. • K zadaným úkolům přistupuje odpovědně a uvědoměle. • Učí se organizovat, třídit, hodnotit. • Vybírá si vhodnou literaturu přiměřeně ke svému věku, dle žánru.
D. Metody a formy práce	Rozhovory, výklad, poslech, hodnocení, vlastní umělecké kroky , říkadla, dramatizace pohádek či příběhů
E. Činnosti	Učí se pracovat s textem. Zvyšuje svou kulturu mluveného projevu. Správně pracuje s dechem. Rozvoj výslovnosti (hry se slovy, jazykolamy). Zbavuje se ostychu- stydlivosti (při předčítání přede všemi). Učí se sebekritice – zhodnocuje svůj výkon. Učí se propojovat poznatky z jiných oborů (Hv, Vv...).
F. Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova. Multikulturní výchova. Výchova k myšlení v evropských, globálních souvislostech.

10.6. Průřezová témata

Průřezová témata jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Při komplexním pojetí výchovně vzdělávací práce se plnění těchto úkolů prolíná s tematickým plánem. Průřezová témata jsou začleněna do vzdělávacího obsahu školní družiny integrací do tematického plánu, popřípadě jsou realizována prostřednictvím projektů.

11. Nejčastěji používaná literatura při práci ve školní družině

Zájmová činnost ve ŠD – Anna Holeyšovská
Hudebně pohybová výchova – Eva Kulhánková
Školní družina – Bedřich Hájek, Jiřina Pávková a kol.
Hry pro rozvoj skupinové spolupráce – Soňa Hermochová, Jana Vaňková
Rok s krtkem – Miroslava Sloupová
Výchova prožitkem – Radka Rubešová
Logopedické hádanky – Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová
Sportovní příprava dětí 2 – Tomáš Perič
Míče, míčky a hry s nimi – Blanka Borová
Hry plné nápadů a fantazie – Naděžda Kalábová
První pomoc a zdraví dítěte – G. Trapani, E. Bertino
Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte – H. Dvořáková
Hádám, hádáš, hádáme – Zuzana Pospíšilová
Pedagogika volného času – J. Pávková, B. Hájek a kol.
Hry na hřišti a v tělocvičně – M. Zapletal
Třída plná pohody – Ch. A. Smith
Hádanky a hříčky nejen se slovíčky – Z. Pospíšilová
Náměty pro školní družinu – K. Balková